

Brendan Ogle

“URAREN ZERGEN AURKAKO KANPAINA, MUGIMENDU SOZIAL ETA POLITIKO BIHURTU DA”

Urteak daramatza Irlandak krisiaren ondorio latzak jasaten: hezkuntza, osasun eta zerbitzu publikoetan murrizketak, zor publikoaren ordainketak... 2014an Troikak Irlandari maileguak emateari utzi zion eta horri gobernuak urari zergak ezarri izana gehitu behar zaio. Protesta ugari sorrarazi du irlandar gizartean. 2014an sortu zen “Right2Water” uraren pribatizazioaren aurkako plataformaz hitz egin dugu Brendan Ogle Irlandako sindikalista eta aldi berean “Right2Change” mugimenduaren bozeramailearekin. Uraren aferaz gain, Brexit-az eta Irlandaren etorkizunaz ere mintzatu gara.

Martin Mendizabal

@mendigarai

Zergatik hasi zen *Right2Water* mugimendua?

Irlandak drama ekonomiko kolektiboa pairatu zuen 2009 eta 2014 bitartean. Urte horretan herrialdeak Troikaren maileguak jasotzeari uko egin zion, eta urrian gobernuak uraren zergak igotzea erabaki zuen. Austeritate neurri bezala hartzen dugu hori. Sindikatuak, Irlandako ezkerreko alderdiko zenbait politikari eta independenteak batzartu egin ginen neurri horien aurrean hartu beharreko jarreraz eztabaidatzeko. Abiatu genuen kanpainak hiru zutabe nagusi zeuzkan: langile batasuna, politikoa eta komunitatearena. Hiru aldeok ura giza eskubidea zela ados geunden, Giza Eskubideen Nazioarteko Adierazpenean jasota dago. Gure helburua gobernuak uraren inguruan ezarritako zerga deuseztatzea zen.

Noiz hasi ziren kaleko protestak?

2014ko urriaren 11n lehen mobilizazioa deitu genuen Dublin hiriburuan, herrialdeko komunikabide nagusien

laguntzarik gabe. 20.000 pertsona espero genituen eta 100.000tik gorako protesta izan zen. Azaroaren 1ean bigarren protesta izan zen, eta nahiz eta sekulako euri zaparrada bota, Irlandako 106 herritan 200.000 pertsonatik gora bildu ziren. Hau bada zerbait 4,5 milioi biztanle dituen herrialde batentzat. Protesta masibo horien ondoren komunikabideen jarrera biziki gaiztotu zen: manifestazioak antidemokratikoak zirela eta mugimenduren barnean indar subertsiboak zeudela esaten hasi ziren, besteak beste. 2014ko abenduan hirugarren manifestazioa izan zen. Protesta honekin mugimendua nazioartera zabaltzen saiatu ginen. 80.000 pertsona bildu ziren Dublín Parlamentuaren parean. Greziako Tesaloniki hirian 2014an uraren inguruko erreferenduma egin zuten zenbait pertsona izan ziren, baita *Detroit Water Brigade*ko bolondresak ere. Uraren pribatizazioaren aurkako kanpaina bezala hasi zena mugimendu sozial eta politiko bihurtu da. Plataforma politiko bat da *Right2Change*, ez alderdi politiko bat, politika eta politiken arteko desberdintasuna egin behar baita.

Nola zabaldu uraren zergen deuseztatpenen borroka gizarteko beste esparru batzuetara mugimendu gisa?

Irlandako politikan ez da egon ezker eta eskuinaren arteko desberdintasunik, politikan nagusiki Fianna Fáil (zentro-eskuineko alderdia) eta Fine Gael (eskuin kristau demokratik) eskuineko bi alderdi daudelako. Gu ez gara ezkerre birsortu nahian ari, lehen aldiz sortzen saiatzen baizik. Iraganean sindikatuarekin zerikusia zeukaten kanpaina politikoak zeuden: soldata minimoen aldarrikapenak edota zergen igoeren aurkako esloganak. Edonola ere, kanpaina lokalak ziren. Hau, ordea, Irlanda osoan egin den lehen kanpaina da: sindikatuak, alderdi politikoak eta mugimendu sozialak barnebiltzen ditu. Nire ustez, hau da lorpenik handiena. Irlandak arazo asko dauka: langabezia, kalean bizi den jendea... Baina ez dauka uraren pobrezia-rik. Eskubide hau arriskuan dagoelako atera da jendea kalera. *Right2Water* mugimendutik *Right2Change* sortu genuen 2015eko uztailean Sinn Féin, troskista, langileen alderdi eta independenteekin uraren zergen aurka egoteaz harago adostu genituen puntu komunitatik.

Zeintzuk dira puntu komunak?

Right2Change mugimendua ezaugarrituko zituen hamar neurri adostu genituen: finantza pribatuek gizartean utzi duten zorraren kontu ikuskaritza eta banku sistema publikoa sortzea, herrialdearen erreforma demokratikoa, doako hezkuntza, irlandar eta atzerritarren arteko berdintasun sistema eraikitzea, osasun sistema publikoa berrezartzea, herritarren beharren arabera etxebizitza politika sortzea, lan duinak sustatzea, herrialdearen baliabide naturalak errespetatzea fracking-a debekatuaz, eta azkenik, uraren tasak indargabetzea. 2015eko ekainean argitaratu genuen dokumentu honen printzipio politikoak Irlandaz gain, Europar Batasuneko edozein herrialdetan aplikatu daitezke. Uraren zergen aurkako mugimendua *Right2Change* mugimenduaren oinarria izan zen.

Zer-nolako ikuspegia duzu Brexit-aren inguruan?

Lehenik eta behin ni europarra kontsideratzen naiz. Herrialde guztiak ditugun etsai komunak transnazionalak eta neoliberalismoa dira, eta horregatik horien aurka borrokatu behar dugu. Europar Batasuneko eredia ez da gai herritarren arteko berdintasuna bermatzeko. Datorren krisi ekonomikoa Brexit-a, Txinako egoera ekonomikoa eta Alemaniako Bankuetako arazo estrukturalak sortuko dute, eta honek Europar Batasuneko

erorketa ekarriko du. Momentu honetan inperialismo ekonomikoa ikusten ari gara. Erresuma Batua Europar Batasunetik ateratzen bada, irlandarroi aukera erreal berria suertatuko zaigu herria demokratizatzeko. Joan den otsailean Berlinen sortu zen DIEM25 mugimenduan parte hartu nuen. Bertan esan nuen jada 2025a Europa demokratizatzeko oso berandu izango dela. Europar Batasuna bai politikoki bai sozialki hil egingo da. Jendeak Europar Batasuna defendatzen du alternatibarik existitzen ez dela pentsatzen duelako. Hau da, Europar Batasunean sinestearen arrazoi bakarra, zerbait berria garatzeko esperantza eza da. Britainia Handia Europar Batasunean gelditzen bada, Europar Batasunaren desagerpena soilik tarte motz batean atzeratu egingo da. Europako herrialdeen artean Europar Batasuna zerk ordezkatzeko duen hitz egiten hasi behar da. Nazionalismoek ordezkatzeko badute oso arriskutsua izango da, bai Irlanda bai Europar Batasun guztian ere.

Datozen hamar urteetan desobedientzia jarrera hartu beharko al luke irlandar gizarteak?

Hau da momentu honetan daukagun erronka. Irlandako bi alderdi politiko nagusiak gizartearen erdiak baino gutxiagok babesten dituzte. Erroldatuen %65ak bozkatzeko du, eta bozka horietatik %49a eskuineko bi alderdi nagusietara doa. Hilzorian daude bi alderdi

RIGHT2CHANGE

Otsaileko hauteskundeak baino bi aste lehenago, "Chance" aldizkari 200.000 ale ateratzeko mugimenduaren printzipioen berri emanez.

nagusiak. Demografiaren ikusiz gero 30-40 urte azpiko oso pertsona gutxi bozkatzeko dituzte bi alderdi nagusiak. Sistema demokratikoa haustura puntu batean dago eta aldaketaren oinarria politikarekiko kezka izan behar da, ez kezka pertsonala. Sinn Féinek haustura txiki bat besterik ez du egin sisteman. Beste ezkerreko alderdiek ez diote gobernuari inolako pitzadurarik eragin. Sistema demokratikoan hutsune oso handia dago. Hutsune hau nabaritzen ez den bitartean, gizarte guztiz garaituta dago demokrazia parte hartzailearen parametroetan, eliteek orain daukaten baina indar gehiago hartuko baitute. Berdintasunean oinarritutako politikak progresiboak izan behar dute aldaketaren funtsa, munduaren birbanaketa justua oinarri duena. Hau gertatzen ez bada, pixkanaka demokrazia galtzen joango gara, nahiz eta ez dudan sinesten egun demokrazian bizi garenik. Herrialde txiki honek Europar Batasunaren populazioaren %1 baino gutxiago edukita, Europako bankuen zorraren %41 ordaindu behar du. Nire seme-alabak 2053. urte arte ordaindu beharko dituzte, sortu ez dituzten zorrak. Zein motako independentzia da hau? Kultur identitatea (poetak, musikariak, folklora) oso garrantzitsua da herri batentzat, baina guk independentzia ekonomikorik ez dugu. Eskubideak al ditugu etxebizitzaren inguruko, uraren inguruko, lan mundua politikak erabakitzeke? ■